

Актуалізацыя дзейнасці першага літаратурнага аб'яднання праз стагоддзе

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі 27 студзеня адбыўся навукова-практычны семінар "Шляхамі маладнякоўцаў", прысвечаны 135-годдзю з дня нараджэння Змітрака Бядулі і 120-годдзю з дня нараджэння Міхася Зарэцкага.

Са змястоўнымі паведамленнямі на семінары выступілі Таццяна Лаўрык, Алесь Суша, Эліна Свірыдовіч, Святлана Воцінава, Аксана Данільчык, Ігар Шаладонаў, Анатоль Трафімчык і іншыя даследчыкі і навукоўцы. Присутныя атрымалі шмат новай інфармацыі пра жыццё і творчасць Змітрака Бядулі, Міхася Зарэцкага і іншых "маладнякоўцаў".

Падчас семінара прагучаў відэазапіс прамовы сына Змітрака Бядулі - Яфіма Самуілавіча Плаўніка. Пра лёсы трох паэтаў - Зінаіды Бандарынай, Наталлі Вішнеўскай, Яўгеніі Пфляўмбаўм - распавяла літаратуразнаўца, кандыдат філалагічных навук Аксана Аляксееўна Данільчык.

Таццяна Анатольеўна Лабада паведаміла пра ўшанаванне памяці Змітрака Бядулі ў "Беларускай хатцы". Актуалізацыя твораў беларускай літаратуры праз стагоддзі і паглыбленне ў вывучэнне біяграфій твораў наводзіць на думку пра шматлікія гістарычныя паралелі з сёняшнім днём.

На працягу двух гадоў Нацыянальная бібліятэка Беларусі разам з партнёрамі: Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры, Беларускім дзяржаўным архівам-музеем літаратуры і мастацтва, выдавецкім домам "Звязда" працуе над маштабным рэспубліканскім праектам "На хвалі часу, у плыні жыцця", прысвечаным 100-годдзю стварэння Усебеларускага аб'яднання пісьменнікаў і паэтаў "Маладняк" - першага прафесійнага літаратурнага аб'яднання ў нашай краіне. У межах праекта ажыццяўляецца шэраг культурных акцый.

(Трэба ўзгадаць, што Усебеларускае аб'яднанне паэтаў і пісьменнікаў "Маладняк" існавала з лістапада 1923 па лістапад 1925 года, і яго дзейнасць пакінула яркі след у беларускай культуры.

Яго заснавальнікамі былі М. Чарот, А. Дудар, А. Вольны, А. Александровіч, А. Бабарэка і іншыя.

Філіялы аб'яднання былі створаны ў Менску, Бабруйску, Барысаве, Гомелі, Магілёве, Оршы і іншых гарадах. У склад "Маладняка" ўваходзілі нацыянальныя секцыі рускіх, польскіх, яўрэйскіх, літоўскіх пісьменнікаў.)

За апошні час было створана 6 віртуальных раздзелаў да юбілеяў

маладнякоўцаў: Валерыя Маракова, Адама Бабарэкі, Уладзіміра Хадзькі, Уладзіміра Дубоўкі, Кузьмы Чорнага, Яна Скрыгана. Сёмы раздзел прысвечаны юбілею Андрэя Александровіча.

- Для нас было важным размяшчэнне поўных тэкстаў кнігі сяброў "Маладняка", - сказала на падсумаванне ўсёй праведзенай дзейнасці загадчык інфармацыйна-аналітычнага аддзела бібліятэкі Таццяна Анатольеўна Лаўрык. - За 2019-20 гады разам з музеем гісторыі беларускай літаратуры было сумесна ажыццяўлена шмат разнастайных імпрэз, лекцый і круглых сталаў, відэапрэзентацый. Зацікавілася нашым праектам Берасцейская абласная бібліятэка. Мы шмат працавалі над тым, каб

падрыхтавала раздзел, прысвечаны У. Дубоўку.

Апошняй ініцыятывай, якая атрымала шырокі рэзананс, стала правядзенне ан-лайн конкурсу чыгальнікаў "О, Беларусь, мая шпышына!", прысвечанага 120-годдзю Уладзіміра Дубоўкі. Мы наладзілі сувязь з самымі рознымі арганізацыямі, якія носяць імя Дубоўкі.

На конкурс паступіла 880 прац з розных рэгіёнаў краіны з чытаннем самых разнастайных тэкстаў Дубоўкі. Удзельнікі конкурсу расказвалі пра ўдзел у сваіх арганізацыях. Навучэнцы Гомельскага дзяржаўнага педагагічнага каледжа імя Выгоцкага размясцілі свае дыпламы на сайце. Яшчэ адзін раздзел мы прысвяцілі Яну Скрыгану і наладзілі сувязь з яго

папулярываваць творчасць маладнякоўцаў: У. Дубоўкі, Я. Скрыгана, М. Чарота, А. Александровіча.

Каб распавесці больш пра іх дзейнасць сучаснікам і для прэзентавання раздзелаў, арганізаваліся мерапрыемствы, лекцыі, круглыя сталы. Разам з часопісам "Маладосць" мы правялі лекцыю "Ад "Маладняка" да "Маладосці"". Падчас пандэміі мы шукалі новыя формы працы. Мы наладзілі сувязь з музеем Кузьмы Чорнага. Ірына Эрнстаўна Багдановіч

дачкай Галінай Іванаўнай, а таксама з музеем аграгарадка Камень, які даслаў нам шмат матэрыялаў. Мы стварылі рубрыку на нашым сайце, прысвечаную 100-годдзю "Маладняка" і суполка ў Фэйсбуку "О, Беларусь, мая шпышына". Мы пачалі супрацоўнічаць з роднымі пісьменнікаў - "маладнякоўцаў".

- Для нас гонар браць удзел у шматлікіх культурных і навуковых акцыях, выставачных і публікацыйных, - адзначыў намеснік генеральнага дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі па навуковай і выдавецкай дзейнасці А.А. Суша. - Для літаратурнай прасторы Беларусі праект з'яўляецца вельмі важным. Многія нашы ініцыятывы выклікалі феноменальную рэакцыю! Дзеці з самых розных школ і бібліятэк чыталі вершы перад камерай ва ўмовах кавіду. Гэта сведчыць пра цікавасць да беларускай літаратуры.

Плэнная атмасфера семінара натхніла даследчыкаў працаваць далей. Вялікая колькасць гледачоў далучылася да ўдзелу ў семінары ў дыстанцыйным фармаце.

*Э. Дзвінская,
фота аўтара.*

